

Изх. № 002/25.01.2021 г.

ДО
БОЙКО БОРИСОВ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
ДЕСИСЛАВА АХЛАДОВА
МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

СТАНОВИЩЕ
ОТ СДРУЖЕНИЕ „БЪЛГАРСКИ ДАРИТЕЛСКИ ФОРУМ“

Относно:

Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на домашното насилие, публикуван на Портала за обществени консултации на 13 януари 2021 г.

УВАЖАЕМИ Г-Н БОРИСОВ,

УВАЖАЕМА Г-ЖО АХЛАДОВА,

Обръщам се към Вас от името на сдружение „Български дарителски форум“ (БДФ), което обединява големите дарители в нашата страна – компании и фондации, от 2004 г. насам. През годините БДФ се утвърди като един от основните посланици на стандартите за добро управление на дарителски политки и програми, в т.ч. и при прилагането на принципите за прозрачност, отчетност и устойчивост на ефекта от дарителските

инвестиции. БДФ работи системно за насърчаване на дарителството в подкрепа на различни социални групи и каузи или хора, които се нуждаят от средства за спешно лечение в България и чужбина, както и пострадали при бедствия и аварии с национален и регионален мащаб. БДФ поддържа дарителската платформа DMS, партньор е в реализацията на кампании, чрез които се набират средства за значими обществени каузи от индивидуални и институционални дарители. Голяма част от членовете на БДФ даряват от години за решаване на проблеми и развитие в социалната сфера.

Ето защо имаме отношение към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на домашното насилие.

Според нас, предложения законопроект ще повиши качеството на законодателството в сферата на защитата от домашно насилие. Проблем, който с настъпването на пандемията от COVID-19 и налагането на ограничителните мерки се засили значително и остро. Според информация от трите телефонни линии за сигнали за домашно насилие от март 2020 г. случаите са се увеличили с 12%, а обажданията и сигналите на горещите телефони – с 50%. Затова приветстваме законодателната инициатива и я подкрепяме като навременна и необходима. Изразяваме общата си принципна подкрепа към внесенния проект и се надяваме, че неговото надлежно приемане ще е факт в рамките на настоящата сесия на Народното събрание.

Смятаме, че предложените промени са подходящи и изпълняват препоръките на Европейската комисия и на Съвета на Европа в сферата на защитата, която държавата осигурява по отношение на домашното насилие. Подкрепяме разширяването на обхвата на лицата, които имат право на защита по реда на закона, както и увеличаването на мерките за защита.

Българският дарителски форум изразява подкрепата си за създаването на специализиран орган – Национална комисия за превенция и защита от домашно насилие, както и на Централен регистър за случаите на домашно насилие. Наред с това имаме няколко конкретни предложения, с които се надяваме да допринесем за прецизиране на конкретни текстове, без това да влияе на цялостната ни оценка за законопроекта.

4. На първо място, според нас следва да се прецизира текстът на предложението §4, с който се изменя член 5, ал. 1, т. 5 и ал. 3, както и ал. 4 и по-специално внасянето на процесуални гаранции за разглеждане на споровете за упражняване на родителски права и определяне на местоживеенето на детето по бързо производство в кратки срокове в случай че се прилага предложената в ЗЗДН мярка, така че да се пресече евентуална практика за подаване на сигнали за домашно насилие и извеждане на дете от семейната среда и определянето на местожителството му при другия родител с цел единствено спечелване на спорове за родителски права тогава, когато не се установи наличие на насилие впоследствие.

Въпреки това, предложените мерки са балансирани и необходими и Българският дарителски форум ги подкрепя в цялост.

2. Предлагаме добавка в предложението §18, който касае предложението за изменение на чл. 21, нова ал. 3, която предвижда „(3) Когато е наложена мярка по чл. 5, ал. 1, т. 5, 6, 9 или 10, дирекция „Социално подпомагане“ насочва лицето за ползване на социална услуга.“ Предлагаме да се добави „в едноседмичен срок“. По този начин ще се ускори насочването към социална услуга и ще се предотврати необосновано забавяне.

3. В предложеното изменение чрез ПЗР с § 21, т. 2 с който се изменя чл. 144а, ал. 1 от Наказателния кодекс, предлагаме да отпадне думата „честта“ и в двете хипотези на изпълнителното деяние. 2. В чл. 144а ал. 1 се изменя така:

„(1) Който следи другото и това би могло да възбуди основателен страх за живота, свободата, половата неприкосновеност, **честта** или здравето му или за живота, свободата, половата неприкосновеност, **честта** или здравето на негови близки, ако извършеното не съставлява по-тежко престъпление, се наказва с лишаване от свобода до една година или пробация.“

Възбуждането на страх за честта на лицето не е дефинирано от съдебната практика и би могло да създаде редица проблеми и спорове, като въздигането му в престъпление

не отговаря на степента на обществена опасност в сравнение с останалите форми на основателно възбуждане на страх спрямо другите конституционно защитени ценности (здравето, живота, половата неприкосновеност и т.н.).

4. Подкрепяме внесеното от Българския център за нестопанско право (БЦНП) становище относно прецизирането на предложеното изменение с §8 на чл. 8 от законопроекта, според чиято т. 4 производството по издаване на заповед може да се образува по молба на „4. Директора на дирекция „Социално подпомагане“, когато:

а) пострадалото лице е малолетно или непълнолетно, поставено е под запрещение или е с увреждания;

б) са налице данните по чл. 18, ал. 1 и пострадалото лице се намира в безпомощно състояние вследствие на тежко увреждане, заболяване или старост.“

Солидаризираме се с дадените от БЦНП мотиви и предлагаме текстът да придобие следната редакция на чл. 8:

„1. Досегашният текст става ал. 1 и в него т. 4 се изменя така:

„4. Директора на дирекция „Социално подпомагане“, когато:

а) пострадалото лице е малолетно или непълнолетно, поставено е под запрещение или е с увреждания;

б) са налице данните по чл. 18, ал. 1 и пострадалото лице се намира в безпомощно състояние вследствие на тежко увреждане, заболяване или старост.“

Смятаме, че така ще се гарантират в по-висока степен правата на хората с увреждания и ще се съобразят международните стандарти, изведени в Конвенцията на хората с увреждания.

Най-сетне, подкрепяме възможността за жертвите на домашно насилие да се предоставят специализирани услуги за защита. Според нас денонощната безплатна телефонна линия, консултативният център за пострадали от домашно насилие, кризисният център и подслон (защитено жилище) за настаняване след шестия месец от инцидента са изключително удачни и отговарят на съвременните добри практики и стандарти за защита от домашно насилие в други държави.

УВАЖАЕМИ Г-Н БОРИСОВ,

УВАЖАЕМА Г-ЖО АХЛАДОВА,

Въз основа на всичко изложено подкрепяме измененията и допълненията в Закона за защита от домашно насилие както в цялост, така и по отношение на отделните предложения. Смятаме ги за навременни, необходими и дори належащи с оглед на наличието на този проблем в българското общество и зачестилите случаи на домашно насилие от началото на пандемията от COVID-19 насам. Приветстваме законодателната инициатива, като изразяваме надежда, че направените от нас предложения за прецизиране на някои текстове ще бъдат взети предвид и ще спомогнат за още по-доброто качество на законопроекта.

С уважение,

**Красимира Величкова
Директор
Български дарителски форум**